

ընթաց անոնք ընդհանուր առումով մեծ հաժարում ունին Եւրոպացիներուն վրայ, Հայ ազգը պէտք է առաջին տեղը բռնէ այս համարումին մէջ, բոլորովին չէզոք մնալով այս կամ այն օտար պետութեան մը շարժումներէն՝ ի մասին Եթովպիոյ, Հարեջիստանի Հայերը պէտք է հետեւաբար, ինչպէս վերը ըսի, ամէն միջոցն.

բով երկրին օգտակար ըլլալու աշխատին միայն: Արդէն կառավարութիւնը՝ հայ ժողովուրդին վրայ ունեցած իր համարումով՝ մեծ պաշտօններու կոչած է և կը կոչէ մեր ազգակիցներէն կարող անձնաւորութիւններ:

Ու մենք արժանի ենք միշտ այս վրաստանութեան:

Մ-գ. ՅԱՅՈՐ ԳՐԻԳՈՐ

Ն Ա Մ Ա Կ Ա Ռ Ի Մ Բ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ե Ն

... Խմբագիր «Բազմավեպ»ի

«Բազմավեպ»ի ներկայ տարւոյն Յոշիսի բոլոր մէջ՝ մեծ հաճութիւն ունեցայ կարդալոյ Տիար Յակոբ Գրիգորի ուսումնալից և հետաքրքրական յօդուածն, եիթ ունենալով «Եթովպիա, Հայ Եկեղեցին և Հայերը»:

Խօսելով Եթովպական ձեռագիրներին մասին, գիտնական Յօդուածագիրն յիշում է (տես «Բազմավեպ», Յոշիս, էջ 222, ա. սիւնակ) թէ «Լոնդոնի քանգարանին մէջ հարեջական ձեռագիր մը կայ, որուն վերջաւորութեան հայերէն քառեր ալ կը գտնուին. դժբախտաբար ձեռագիրը տեսած լրջալով պիտի լկրնամ ըսել, թէ անոր մէջ ինչ բանի մասին կը խօսուի»: Եիշեալ ձեռագիրն (որ կրում է բրիտանական քանգարանի քուանշան Օր. 743) ես այսօր անձամբ աչքէ անցուցի: Խոշոր հատոր մի է այլևայլ կտակարանական նիւթերի վերաբերութեամբ և բովանդակում է 278 թերթեր, որոյ վերջերքեր երկու թերթերի մէջ տեսանելի են Հայերէն քառերն (գրուած Եթովպական լեզուաւ), որոյ մասին խօսում է Չեր Թարգելի Թօրուածագիրն: Ես, ինքնին, անտեղեկ եմ էւ

բովական լեզուին, քայք քանգարանի Արևելեան Մասնաձիւղի հմուտ վերատեսուչն հաճեցաւ կարդալ ինչ համար այդ Հայերէն քառերի մի քանիսն (ի հարկէ փոքր ինչ աղաւաղեալ, ըստ Եթովպական հնչման): Այդ քառերն են (ա), Հայերէն բուսահամարներն. մէկ, երկու, երեք, չորս, հինգ, վեց, եօթն, ութ, ինն, տասն, քսան, երեսուն, քառասուն, յիսուն, վաթսուն, եօթանասուն, ութսուն, որոց զկնի փոխարէն լինելոյ իննսուն և հարիւր գրուած է ութսուն (քայք, ըստ գրուածոյն և ձայնին, անհման նախընթաց ութսունին. (բ), կարի սահմանափակ Հայերէն քառարան մի, զոր օրինակ՝ Հայր, Որդի, Հոգի Սուրբ, Աստուած, Անտարան, և այլն: Երանի թէ ծանօթ լինէի Եթովպական լեզուին, որպէս զի վստահանայի առելի գոհացուցի տեղեկութիւն տալ այս մասին, քայք կարծեմ որ այս հակիրճ նմոյշներովն իսկ Չեր Թարգելի Թօրուածագիրն կարող պիտի լինի գաղափար մի կազմել թէ այդ ձեռագրին մէջ ինչ են այդ Հայերէն քառերն:

Ս. ՏԵՐ Մ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ